

Střední odborná škola stavební a Střední odborné učiliště stavební Rybitví

Vzdělávací oblast: Materiály

Název: Tvarovací a kypřící materiály – 2. část

Autor: Ing. Zdenka Kubešová

Datum, třída: 12.4.2012, 3.D

Stručná anotace: Slouží k výkladu o druzích tvarovacích a kypřících materiálů v čalounictví, ve 2. části se zaměřením na materiály živočišného původu

Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu

Inovace ve vzdělávání na naší škole

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvarovací a kypřicí materiály

2. část

B. Tvarovací materiály živočišného původu

Získávají se ze srstí některých savců a peří určitých druhů drůbeže.

Patří sem: **žíně a žíněné směsi, hovězí a kozí srst, vepřové štětiny, ovčí vlna, různé druhy peří.**

Všechna vlákna musí být předem příslušným fyzikálním nebo chemickým způsobem upravena - zejména čištěním, praním, kadeřením, sušením, dezinfikují se proti mikroorganismům, pak se třídí, bělí nebo barví.

- **ŽÍNĚ** – původně se používaly pravé koňské žíně z ocasu a hřívy koní. Pravé koňské žíně z ocasu jsou dlouhé až 80 cm, používají se především na výrobu smyčců. Kratší žíně z koňské hřívy jsou dlouhé 20 – 50 cm a používají se na výrobu štětců a kartáčů.
Tento přírodní materiál je neuvěřitelně lehký a přitom vysoce kvalitní. Koňské žíně se do matrací používají z důvodu velké pružnosti a schopnosti akumulovat teplo. Perfektně odvádějí vlhkost a zvláště pot, odsávají vlhkost z matrace a poté ji rychle odpaří. Umějí akumulovat teplo a přitom zůstat vzdušné a prodyšné. Jádro v matraci z koňských žíní se vyznačuje velmi dlouhou životností. Postel s matrací z koňských žíní patří k nejexkluzivnějším na světě.

- **HOVĚZÍ CHLUPY** – získávají se ze srsti nebo ohonu hovězího dobytka. Jsou přirozeně kadeřavé, měkčí než koňské. Dosahují délky 10 až 30 cm. Mají různou barvu, pro čalounění se používají ve směsi s jinými přírodními nebo chemickými vlákny. Kromě toho se používají k výrobě plochých olejových štětců, na které se využívá světlých chlupů z uší hovězího dobytka.

VEPŘOVÉ ŠTĚTINY – jsou krátké 5 až 7 cm, jsou tuhé, u kořene tlustší. Jsou málo pružné. Pro čalounictví se používají jako příměs do žíněné směsi a k výrobě pryžožíní. Používají se i na výrobu štětců. Kvalitní štětiny mají roztřepené konce (praporky), které dodávají štětci měkkost a schopnost udržet větší množství barvy.

- **KOZÍ SRST** – je velmi tenká a jemná. Chlupy mohou dosahovat délky 5 až 8 cm. V čalounictví mají použití podobné jako vepřové štětiny. Pro svou jemnost se používá i k výrobě dětských kartáčů na vlasy.

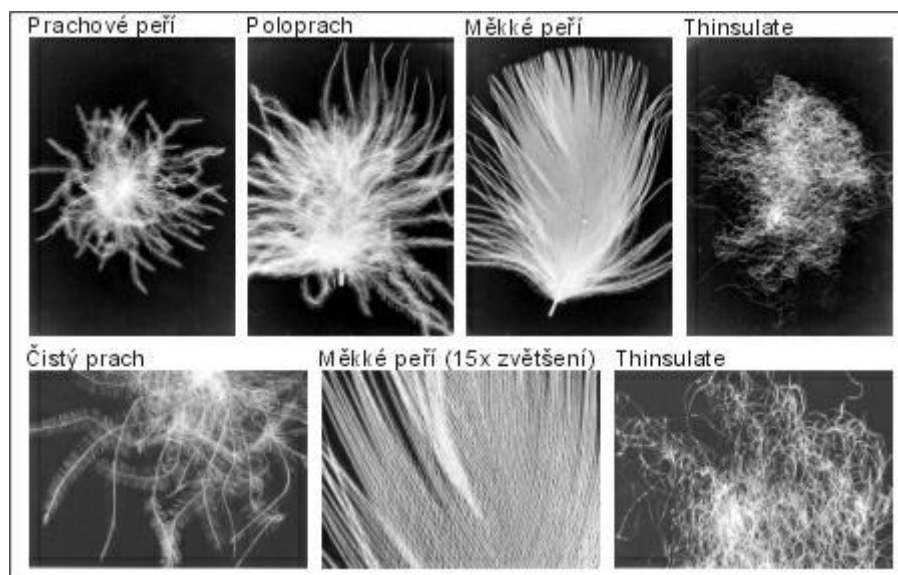

- **OVČÍ VLNA** – hrubá vlněná vlákna a odpady ze spřádání ovčího rouna se smíchají s málo hodnotnými žíněmi a slouží jako kypřicí materiál do levného čalounění. Hodnotnou ovčí vlnou se plní kvalitní prošívané přikrývky, polštáře a polštářky. Dvoustranné lůžkové čalounění se kypří z letní strany bavlněnou vatou a ze zimní strany vlněným rounem.

- **PEŘÍ** – nepoužívanější a nejkvalitnější je peří husí, používá se i kachní a slepičí. Před zpracováním se zbavuje nečistot a tím se sníží hmotnost až o 1/3. Plní se jimi polštářky, prošívané přikrývky i volné čalounění. Peří rozdělujeme na prachové a poloprachové. Jen husí prach se hodí k tepelné izolaci, kde se klade nejvyšší nárok na lehkost a stlačitelnost. Tepelné vlastnosti prachového peří spočívají v jeho bohatě rozvětveném povrchu. Mezi všemi jeho mikroskopickými paprsky se vytvářejí duté komory, kde se akumuluje vzduch. U jedné částice je přes tisíc komor. Tato vysoká absorpční schopnost je nepřekonatelná žádným jiným přírodním či syntetickým materiálem. Životnost prachového peří je také větší než veškeré výplňové

syntetické materiály. Prachové peří je dvakrát teplejší než jeho syntetický protějšek.

Použitá literatura:

Nauka o materiálech pro 1. a 2. ročník SOU oboru truhlář – Zdeňka Křupalová, Praha 1999, SOBOTÁLES

http://images.google.com/search?tbm=isch&hl=cs&source=hp&biw=1223&bih=594&q=hov%C4%9Bz%C3%AD+chlupy&gbv=2&oq=hov%C4%9Bz%C3%AD+chlupy&aq=f&aql=&aql=&gs_l=img.12...1342l8190l0l10187l13l13l0l6l6l0l78l42l16l6l0.frgbld.#hl=cs&gbv=2&tbm=isch&sa=1&q=koz%C3%AD+srst&oq=koz%C3%AD+srst&aq=f&aql=&aql=&gs_l=img.12...3229l7332l0l903l3l9l9l0l3l1l0l78l422l6l6l0.frgbld.&bav=on.2.or.r_gc.r_pw.r_qf.,cf.osb&fp=38a8c785d7802281&biw=1223&bih=594 dne 3.2.2012

http://images.google.com/imgres?q=ov%C4%8D%C3%AD+vlna&hl=cs&gbv=2&biw=1223&bih=594&tbm=isch&tbnid=aPXepVebVz239M:&imgrefurl=http://www.ignis.cz/products/detail/7&docid=yi9ELPaJc2AK6M&imgurl=http://www.ignis.cz/simple_cms_data/images/0000/0152/strihani-ovecky.JPG&w=538&h=600&ei=ptN6T-OuMOvY4QTkvdYHBA&zoom=1&iact=hc&vpx=80&vpy=149&dur=62&hovw=237&hovv=213&tx=139&ty=142&siq=101895693541011868825&page=1&tbnh=108&tbnw=97&start=0&ndsp=21&ved=1t:429.r:0.s:0 dne 3.2.2012

http://images.google.com/search?tbm=isch&hl=cs&source=hp&biw=1223&bih=594&q=hov%C4%9Bz%C3%AD+chlupy&gbv=2&oq=hov%C4%9Bz%C3%AD+chlupy&aq=f&aql=&aql=&gs_l=img.12...1342l8190l0l10187l13l13l0l6l6l0l78l42l16l6l0.frgbld.#hl=cs&gbv=2&tbm=isch&sa=1&q=vep%C5%99ov%C3%A9+%C5%A1t%C4%9Btiny&oq=vep%C5%99ov%C3%A9+%C5%A1t%C4%9Btiny&aq=f&aql=&aql=&gs_l=img.12...3670l7l42448l2l44008l17l17l17l0l78l625l9l9l0.frgbld.&bav=on.2.or.r_gc.r_pw.r_qf.,cf.osb&fp=38a8c785d7802281&biw=1223&bih=594 dne 3.2.2012

<http://sirjoseph.cz/zajimavost/povidani-o-peri.htm> dne 3.2.2012

